

Buletin informativ

“Incredere si respect intre cetatenii din localitatea Hadareni”

Cuprins:

- Activitatea mediatorilor sanitari din localitatea Hadareni
- Campanie Sanatate “*Manusa Sasteveste!!! Oameni sanatosi!!! Egészséges emberek!!!*”
- Intalnire de lucru pentru evaluarea campaniei de sanatate
- Impresii in urma derularii campaniei pe sanatate din localitatea Hadareni

Buletin informativ realizat in cadrul proiectului “Incredere si respect intre cetatenii din localitatea Hadareni”, implementat de Romani CRISS, finantat de Guvernul Romaniei prin Agentia Nationala pentru Romi

“ Eu cred ca aceasta actiunea a fost foarte buna. Am participat cat am putut la actiunile derulate si consider ca oamenii ar trebuie sa fie multumiti. Tinerii acestia au mers din casa in casa si au discutat cu fiecare in parte. Cei care au deschis usa pentru ca au fost si multi care nu au vrut sa stea de vorba cu ei. Si la mine acasa au fost si mi-au dat pliante si m-au invitat la actiunile lor. Daca nu au vrut sa vina este treaba lor. In concluzie, actiunea a fost benefica pentru toata lumea. Sa mai vina si sa mai organizeze astfel de campanii si atunci o sa vina toata populatia.”

Rosca Ioan, membru Grup de Initiativa Hadareni

Activitatea mediatorilor sanitari din localitatea HADARENI

Dupa cum v-am infomat si in primul numar al buletinului informativ, in perioada 18 - 20 octombrie 2006, s-a derulat cursul de formare al mediatorilor sanitari, iar in prezent, in comunitatea dvs activeaza sase mediatori sanitari.

Mediatorii sanitari, sunt femei, de etnie roma, romana si maghiara, alese de Grupul de Initiativa. Aceste femei reprezinta legatura dintre membrii comunitatii si autoritatile locale (medic de familie, Primarie).

Mediatorul sanitar nu obliga pe nimeni sa faca ceva impotriva vointei lui. Acesta vine si aduce informatii, recomandari membrilor comunitatii, este un "*buletin informativ*", afla informatii pe diverse domenii, pe care le aduce in comunitate si le distribuie membrilor acesteia.

Mediatorul sanitar isi defasoara in principal activitatile pe teren, astfel intra in contact cu autoritatile, dar in acelasi timp merge din casa in casa, la fiecare om in parte si ofera informatii pe diverse domenii (sanatate, probleme sociale, accesul la locurile de munca).

Membrii comunitatii trebuie sa vada in mediatorul sanitar persoana care deschide drumuri, acea persoana care razbeste acolo unde ei nu ajung. Comunitatea trebuie sa aibe incredere in mediatorii sanitari deoarece acestia ii ajuta sa aibe mai multa grija de ei, de copii.

Nu va feriti sa oferiti informatii despre dvs mediatorului sanitar, pentru ca informatiile sunt confidentiale, ramanand doar intre dvs si mediator. Aceste informatii va pot oferi un acces mai bun la serviciile medicale si in acelasi timp il ajuta pe mediator in activitatea sa pentru a va aduce informatia de care aveti nevoie.

In perioada 12-16 noiembrie 2006, mediatorii sanitari au efectuat catagrafierea persoanelor din localitatea Hadareni, cat si informarea acestora cu privire la campania pe sanatate desfasurata in perioada 23 - 29 Noiembrie 2006.

Catagrafia membrilor comunitatii a presupus deplasarea din casa in casa, pentru a efectua o centralizare a datelor membrilor comunitatii pe categorii precum adulti, copii si gravide. S-au identificat persoanele care nu detin acte de identitate, daca sunt angajate, asigurate medical, daca sufera de boli cronice si care sunt acestea.

In ceea ce priveste femeile gravide din comunitate, mediatorii sanitari au identificat starea acestora (luna de sarcina), au incercat sa afle daca au medic de familie, care este comunicarea cu medicul si daca merg la controale periodice.

In plus, mediatorii sanitari au aplicat cateva intrebari suplimentare, prin care sa se evidentieze problemele legate de sanatatea populatiei din localitate, in afara de ceea ce au identificat in urma activitatii de catagrafiere.

In urma desfasurarii acestei activitati, au fost enumerate unele dintre problemele cu privire la domeniul sanatatii cu care membrii localitatii Hadareni se confrunta si pe care Romani CRISS le-a luat in considerare pentru activitatile viitoare:

- ✓ Angajarea unui medic de familie, care sa fie in permanenta la cabinetul medical din comuna;
- ✓ Dotarea cabinetului medical din localitate;
- ✓ Infiintarea unui punct farmaceutic in localitate;
- ✓ Introducerea apei potabile in dispensarul si scoala din localitate, apa potabila fiind principalul factor ce influenteaza starea de sanatate a comunitatii;

- ✓ Multi oameni au afirmat ca au probleme cu tensiunea;
- ✓ O alta parte dintre acestia ar dori un control amanuntit in ceea ce priveste TBC si diabetul
- ✓ Femeile ar dori o analiza preventiva la san, in vederea descoperirii din timp a cancerului la san si nu doar o informare a acestora fara a avea ceva practic.

Aceasta activitate a mediatorilor sanitari a fost un pas in activitatea desfasurata pe Romani CRISS pe componenta de sanatate, iar problemele identificate au ajutat echipa care implementeaza proiectul "Incredere si respect intre cetatenii din localitatea Hadareni" in derularea unei campanii pe sanatate mult mai eficiente, centrata pe nevoile reale ale membrilor localitatii.

In ceea ce priveste mediatorii sanitari, mentionam ca, la solicitarea Romani CRISS aceste femei isi desfasoara activitatea voluntar, pana in momentul in care vor fi angajate de Autoritatea de Sanatate Publica.

Campanie Sanatate

“Manusa Sasteveste!!! Oameni sanatosi!!! Egészséges emberek!!!”

“Manusa Sasteveste!!! Oameni sanatosi!!! Egészséges emberek!!!” este titlul campaniei locale privind accesul si drepturile la serviciile de sanatate publica, prevenirea si combaterea discriminarii in domeniul sanatatii ce s-a desfasurat in localitatea Hadareni in perioada 23-28 noiembrie 2006.

Pentru desfasurarea acestei campanii, Romani CRISS a organizat o intalnire cu Grupul de Initiativa, unde s-a convenit asupra faptului ca, modalitatea cea mai eficienta de informare a populatiei din Hadareni anuntarea comunitatii despre campanie din usa in usa, cat si aplicarea afiselor si a posterelor in locurile care sunt cel mai mult frecventate de membrii comunitatii.

Campania a vizat promovarea sanatatii si igienei in localitatea Hadareni, imbunatatirea accesului populatiei la serviciile de sanatate/ cresterea accesibilitatii serviciilor medicale cat si cresterea gradului de informare al cetatenilor asupra principalelor probleme de sanatate si igiena.

Partenerii implicati in desfasurarea acestei activitati sunt:

- Romani Criss;
- Crucea Rosie Mures;
- ASP Mures;
- Mediatorii sanitari;
- Membrii grupului de initiativa din localitatea Hadareni;
- Liga ProEuropa;
- Primaria Chetani;
- SMURD Tg Mures.

In cadrul acestei campanii s-au abordat teme de sanatate, teme ce au contribuit la imbunatatirea cunostintelor membrilor comunitatii din Hadareni in domeniul sanatatii. Ca metoda de lucru, s-a mers "din usa in usa" la fiecare familie din comunitate (romi, romani,

maghiari). Materialele informative/educative au fost prezentate/explicate fiecărei familii/grupurilor din comunitate.

JURNAL DE CAMPANIE

Joi, 23 noiembrie 2006, doua echipe formate din mediatorii sanitari din Hadareni, asistenta medicala comunitara si voluntari CRISS s-au deplasat din usa in usa si au informat cetatenii cu privire la actiunile care urmau sa se defasoare in localitate in zilele urmatoare.

Vineri, 24 noiembrie 2006, s-au organizat sesiuni de educatie in grup. Aceste sesiuni au fost sustinute de catre coordonatorii Departamentului Promovarea Sanatatii – Autoritatea de Sanatate Publica Mures. Temele abordate de catre cei doi medici au fost: cancerul mamar, cancerul de col uterin, sanatatea reproducerii si prevenirea imbolnavirii TBC. Cei doi coordonatori au fost asistati de catre voluntarii Romani CRISS (2 mediatorii sanitari cu experienta in domeniu). Au fost organizate doua sesiuni de educatie in grup la care au participat peste 60 de persoane (romi, romani si maghiari). Cei mai multi participanti apartineau sexului feminin si de aceea echipa a hotarat sa abordeze temele enuntate mai sus. In pauzele sesiunilor de educatie in grup, voluntarii Romani CRISS au distribuit materiale informative (pliante si brosure) care contineau informatii din temele abordate de catre coordonatorii Departamentului Promovarea Sanatatii – Autoritatea de Sanatate Publica Mures. S-a organizat o sesiune de educatie sanitara si in randul copiilor care aveau activitati in cadrul gradinitii Hadareni, aceasta fiind sustinuta de asistenta medicala comunitara si Dragoescu Cristina, mediator sanitar judetul Gorj, voluntar CRISS. Fiecare copil a primit de la organizatori un pachet care continea: periuta de dinti, servetele umede, sapun, pasta de dinti, prosop.

Asistenta medicala comunitara, le-a explicat copiilor ce insemna igiena si cum trebuie sa se ingrijeasca un copil. Le-a explicat si cum se foloseste periuta de dinti, folosindu-se de povestea *“Regele Maseluta”*. Fiecare copil a fost instruit cum trebuie sa se spele corect pe dinti si pe maini.

Referitor la informarea cetatenilor cu privire la campanie si invitarea acestora la actiunile desfasurate in cadrul campaniei, cele doua echipe formate din mediatorii sanitari si voluntari Romani CRISS au continuat deplasarea in localitate, din usa in usa, pentru a informa comunitatea cu privire la actiunile din cadrul campaniei. Au distribuit materiale IEC si au purtat discutii pe diferite teme de sanatate cu cetatenii localitatii Hadareni.

Pentru a finaliza activitatile acestei zile, s-a organizat un eveniment distractiv *“Discoteca”*. Actiunea s-a defasurat in incinta caminului cultural din Hadareni. La acest eveniment au participat atat tineri cat si varstnici, locuitori ai localitatii Hadareni. Sonorizarea a fost asigurata de Romani CRISS. S-au organizat concursuri care aveau ca principala tematica sanatatea. Au fost adresate intrebari din urmatoarele domenii: asigurarile de sanatate, procedeele de inscriere pe lista medicului de familie, drepturile si obligatiile asiguratilor, TBC, ITS, educatie sanitara. Fiecare participant care a raspuns corect la intrebarile adresate a primit premii care constau in: pachete igienice (periuta de dinti, pasta de dinti, sapun, prosop), sepci.

In sala, voluntarii CRISS au distribuit pliante si brosure care contineau tematici din domeniul sanitar. Tinerii care aveau peste 16 ani au primit de la voluntarii CRISS prezervative.

Sambata, 25 noiembrie 2006, cele doua echipe formate din mediatorii sanitari si voluntarii CRISS, s-au deplasat in teren si au continuat activitatea de informare din ziua precedenta. Acestia au distribuit materiale informative in domeniul sanatatii si buletinul informativ redactat de Romani Criss in cadrul proiectului.

In acelasi timp, o alta echipa formata din voluntarii Romani CRISS, au sustinut o serie de sesiuni de educatie in grup la Caminul Cultural cu urmatoarele teme: egalitate si nondiscriminare, drepturile pacientilor si modalitatea de obtinere a calitatii de asigurat medical, prejudecati/stereotipuri.

Ca si in seara precedenta, actiunile zilei s-au finalizat prin desfasurarea unei discoteci in incinta caminului cultural din Hadareni. La acest eveniment au participat foarte multi tineri locuitori ai satului Hadareni. Sonorizarea a fost asigurata de Romani CRISS. S-au organizat concursuri care aveau ca principala tematica sanatatea precum si un concurs de dans. La acest concurs au participat 6 perechi. Tinerii au raspuns la intrebari din domeniul sanitar. Toate perechile care au participat la concursul de dans au primit premii care au constatat in tricouri, sepci si umbrele. La concursurile tematice au fost adresate intrebari din domeniile: asigurarile de sanatate, procedeul de inscriere pe lista medicului de familie, drepturile si obligatiile asiguratilor, TBC, infectii cu transmitere sexuala, educatie sanitara. Fiecare participant care a raspuns corect la intrebarile adresate au primit premii care constau in: sepci, tricouri si umbrele. Au fost distribuite atat pixuri cat si brelocuri care aveau inscriptionate mesajele campaniei.

In sala, voluntarii CRISS au distribuit pliante si brosure care contineau tematici din domeniul sanitar. La cerere, locuitorii majori din Hadareni au primit si prezervative precum si instructiunile de folosire corecta a prezervativului. Toate persoanele care au participat la acest eveniment distractiv au primit tricouri si sepci care aveau inscriptionate mesajele campaniei.

Duminica, 26 noiembrie 2006 s-a continuat procesul de consult medical gratuit pentru membrii localitatii Hadareni. Voluntarii Crucea Rosie au montat pe stadion, cortul cu sigla Crucea Rosie. In acest fel populatia a fost anuntata ca a sosit medicul care sa asigure consultatii medicale gratuite. Medicul voluntar al Crucii Rosii a consultat pacientii din localitatea Hadareni.

La cererea participantilor, s-au organizat un meci de fotbal, doua echipe de jucatori: o echipa formata din voluntarii Romani CRISS si echipa formata din tinerii localitatii Hadareni. La acesta actiune au participat si voluntarii Crucea Rosie care au facut parte din galerie si care, in timpul accidentarilor simulate de jucatorii Romani CRISS, au oferit demonstratii de masuri de prim ajutor. Pe durata meciului, voluntarii au organizat doua demonstratii la care au asistat atat tinerii jucatori din localitatea Hadareni cat si spectatorii proveniti din randul locuitorilor Hadareni. Meciul de fotbal s-a incheiat cu victoria locuitorilor Hadareni.

Tot in aceasta zi s-a organizat si o sesiune de educatie in grup cu privire la infectiile cu transmitere sexuala. Sesiunea a fost condusa de d-na Magda Bercea, director Crucea Rosie – Mures. Temele dezbatute in cadrul sesiunii de instruire: ce inseamna infectiile cu transmitere sexuala, cum se protejama impotriva lor, ce inseamna igiena si cat de importanta este igiena in cazul acestor infectii, demonstratii cum se utilizeaza corect prezervativul, ce este HIV/SIDA si cum se protejama impotriva acestei boli.

Luni, 27 noiembrie 2006, a avut loc consultarea medicala gratuita pentru membrii localitatii Hadareni. Acesta actiune a fost sustinuta de echipa de voluntari Crucea Rosie. Consultul medical s-a realizat in incinta cabinetului medical amenajat in Caminul Cultural Hadareni. In timp ce medicul consulta individual persoane, voluntarii Crucea Rosiei si voluntari Romani CRISS, au organizat sesiuni de informare in domeniul drepturilor pacientilor in incinta Caminului Cultural Hadareni.

Marti, 28 noiembrie 2006, a avut loc o actiune ce a fost implementata de echipa de specialisti SMURD. Acesta echipa a fost alcatuita din: medic, asistenta medicala, asistent social si doi voluntari. Masina dotata cu semnele SMURD s-a deplasat in localitatea Hadareni pentru a mobiliza membrii localitatii la actiunea organizata la Caminul Cultural. Din ora in ora, masina pornea cu semnalele sonore si luminoaste pe strada pricipala si mobiliza oamenii la actiune. Acestia au primit consult medical precum si ingrijiri medicale. In functie de diagnostic, medicul a eliberat retete inasa cu plata integrala. Fiind o actiune benevola, nu s-a tinut cont de existenta asigurarii de sanatare.

Intalnire de lucru pentru evaluarea campaniei de sanatare

In data de 28 noiembrie 2006, Romani CRISS a organizat o intalnire de lucru care a vizat evaluarea campaniei de sanatare. Intalnirea s-a realizat in sala de sedinte a Consiliului Local, Primaria Chetani. La acesta actiune au participat membrii grupului de initiativa, reprezentatii Agentiei Nationale pentru Romi, Biroul Regional Cluj, reprezentatii Romani CRISS, reprezentatii Primariei Chetani, Crucea Rosie si SMURD, reprezentatii BJR Mures, reprezentatii Scoala generala Hadareni.

Aceasta intalnire a avut ca obiectiv general diseminarea activitatilor implementate de Romani CRISS in perioada 23-28 noiembrie in localitatea Hadareni. Coordonatorul actiunii a prezentat participantilor activitatile derulate in perioada 23-28 noiembrie in localitatea Hadareni.

Din punctul de vedere al participantilor, actiunea a fost benefica pentru locuitorii din Hadareni. Faptul ca in localitatea Hadareni, medicul de familie nu este prezent prea des constituie un dezavantaj pentru populatie.

Implicarea Crucii Rosii si a SMURD a constituit un avantaj pentru Romani CRISS. Serviciile medicale oferite de cele doua institutii au raspuns nevoilor oamenilor care au participat la acesta campanie. Ceea ce nu s-a putut oferi au fost medicamentele si rețetele compensate sau gratuite.

Participantii la aceasta intalnire au propus ca evaluarea sa vina din partea oamenilor din localitatea Hadareni, in sensul ca, daca au constientizat ca acesta actiune a fost benefica, locuitorii vor solicita repetarea actiunii si cu siguranta atunci participarea este mai mare.

Impresii in urma derularii campaniei pe sanatate din localitatea Hadareni

“Din pacate nu am reusit sa fiu alaturi de echipa Romani CRISS in aceasta perioada deoarece au fost alte probleme prioritare care m-au retinut. Vreau sa le multumesc celor de la Romani CRISS pentru ca m-au informat telefonic cu privire la activitatile care urmau sa se desfasoare.

De exemplu organizarea evenimentelor gen discoteca precum alte activitati care au fost implementate. Intr-adevar oamenii nu au fost receptivi si aici ma refer la populatia majoritara care nu a inteles la inceput care este rolul Romani CRISS in acesta campanie. Ei au inteles ca se organizeaza actiuni numai pentru romi. Faptul ca acesti tineri au mers pe teren si au informat toata populatia cu privire la actiunile care s-au derulat in acesta perioada constituie un punct pozitiv.

Pentru oamenii din Hadareni, sanatatea nu este prioritara. Ei vor sa aplicam mai repede programul de reconstuctie a caselor si de imbunatatire a situatiei lor sociala. In ceea ce priveste campania pe sanatate consider ca actiunea a fost benefica pentru populatie. La noi in comuna nu a venit nimeni sa ofere consultatii medicale gratuite populatiei. Avem batrani bolnavi, care au mers la aceste consultatii gratuite si oamenii au fost multumiti.”

Primarul localitatii Chetani

“Aceasta campanie a fost un succes. Asistenta a fost numeroasa, au fost alte localitati in care s-au strans trei tineri si am mai fost si in alte campanii. Important este ca si cei prezenti sa inteleaga ca a fost o mica picatura, si ca toti ne-am canalizat eforturile ca sa facem ceva, sa-i facem sa inteleaga ca cei de la Crucea Rosie au facut consultatii gratuite, dar nu au putut sa dea si rețete gratuite. Sa nu mai vorbim, ca au fost si oamenii care nu aveau asigurari de sanatate. Important este ca s-a vazut problema si trebuie rezolvata, iar oamenii au fost multumiti. Tinerii au fost extraordinari, au fost deschisi si au inteles foarte bine mesajul nostru. Din punctual nostru de vedere a fost un succes. ”

Magda Bercea - Director Executive Crucea Rosie

“Nu stiu cum sa multumesc Romani CRISS pentru ca ne-a ajutat de fiecare data de cate ori am avut nevoie. Actiunea a fost foarte buna. Foarte multi romi au participat la acesta campanie si au fost multumiti de aceste servicii. Noi avem aici probleme cu medicul de familie si faptul ca au venit aici medici constituie un lucru bun. In ceea ce ne priveste pe noi, membrii Grupului de initiativa, este greu sa te implici si la actiunile Romani CRISS si la actiunile CRCR. Noi am facut tot ce am putut ca sa spijinim actiunile Romani CRISS. Ar fi bine ca din cand in cand sa se organizeze astfel de campanii ca oamenii sa primeasca consultatii medicale. Si multumim si pentru cadouri. “

Eleonora Moldovan, membru Grup de Initiativa Hadareni

“D-le ...nu prea a fost seriozitate in acesta actiune. NU s-a respectat programul in ceea ce priveste consultatiile medicale. Sambata seara, cand am venit eu de la munca m-am spalat si mi-am luat sotia sa vin la medic. Cand am ajuns nu era nici un medic. Era discoteca. Ce sa fac eu la discoteca? A doua zi eu m-am dus la biserica si cand am vazut cortul de la Crucea Rosie mi-am dat seama ca se intampla ceva la Camin. Fiind duminica, am preferat sa stau acasa cu familia mea si sa luam masa impreuna. Trebuia sa se faca sambata seara consultul medical. Din prezentarea d-voastra mi-am dat seama ca eu nu am inteles corect programul. Stiu ca au fost tinerii pe teren si au informat in asa s-a intamplat cu toti romanii. Ce a mai fost gresit in acesta campanie este faptul ca voi ati scris pe afise : Romani CRISS va invita sa participati la ..... . Oamenii au inteles ca numai romii trebuie sa mearga si ca numai ei sunt cei care primesc cadouri si consultatii medicale. Cand au vazut romanii ca si ei pot beneficia de cadouri si de consultatii s-au prezentat in asa a fost prea tarziu. Romani care s-au prezentat la medic au fost multumiti pentru ca au primit consult medical si totodata au primit si cadouri. “

Rosca Ioan, membru Grup de Initiativa Hadareni